

Грись Антоніна Михайлівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, м. Київ, Україна

Гомонюк Володимир Олександрович, науковий співробітник лабораторії вікової психофізіології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, м. Київ, Україна

Hrys, Antonina M., Dr., head, lab. of psychology of maladjusted adolescents, G.Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Homoniuk Volodymyr O., researcher of the Laboratory of Age Psychophysiology, G.Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: antoninasgris@gmail.com

УДК 159.923

Гудінова І.Л.

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОЇ ЦІЛІ ОСОБИСТОСТІ, ТА ПОШУК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СМИСЛОВОЇ ОСНОВИ

Гудінова І.Л. Психологія життєвої цілі особистості, та пошук соціокультурної смислової основи. Показано, як віртуальна реальність здатна впливати на самопроектування особистості. Подано короткий огляд нового Інтернет жанру людської творчості у блогосфері, а саме, мотиватори та демотиватори (протонаративи). Обґрунтовано саме поняття протонаратив. Описані функції мотиваторів та демотиваторів, такі як: ціннісно-сміслові регулювання при створенні особистісного життєвого проекту, оцінювачі істинності моральних домен соціокультурного знання, конструктори нових реальностей та ін.

По суті, мему це є чиста інформація, але їх функціонування має помітні фізичні і поведінкові наслідки. Мему вважаються інформаційним благом завдяки своїй лаконічності «добротність конкретної вещи». Такі тексти чи чужі життєві смисли, стають для віртуальної особистості близькими «естетичне чуже як забуте своє» здатне переструктурувати та естетизувати попередні переконання та все життя.

Використання протонаративів приводить до кількісних змін, а саме: конкретизації переосмисленої ситуації; підвищення емоційного рівня і самоповаги до себе; текстова лаконічність призводить до відчуття завершеності і отримання життєвої мудрості; людина стає здатною словом допомогти іншій людині (мемотерапія); виникає відчуття гармонії і остаточної упорядкованості життєвого досвіду, «організовує хаос свідомості», і «наводить у ньому упорядкованість і лад, лад і гармонію культури». У даному випадку, людина постає перед обличчям «культурного абсолюту». В ньому задіяні вищі потенції свідомості. Людина продовжує шукати сенси життєвих змін. Це тексти особистого зростання (перлини думки); Отже, протонаративна форма відображає життєвий досвід та свідчить словом про свій шлях (осмислення).Визначені важілі впливу протонаративів на психологію людини.

Ключові слова: мотиватор, демотиватор, протонаратив, самопроєктування, віра, надія, мрія.

Ціль дослідження. Як правило перебування в блогосфері це дозвілля. Людина сама контролює перебіг часу, сама визначає і намічає цілі перебування в Інтернеті. Особистість проходить такий процесуальний шлях від самоактуалізації, самовизначення, самовідношення, самопізнання, самоосмислення, самоконтролю, саморегуляції, до самореалізації і самоіншування в блогосфері дозволяє отримати дослідникам максимально чисті експериментальні дані, і в той же час особистість стає творцем свого «Я».

Оскільки Інтернет спілкування відбувається в дуже активній формі і з незчисленною кількістю людей і інформації, то логічно було б відшукати коротку/дієву/всеохоплюючу форму для передачі думок. Такою формою в Інтернеті стає коротке схвалення «ОК» і короткі смисли, які мають меметичну форму

(мотиватори та демотиватори, цитатна думка, афоризми, т.і.), які в психології називаються протонаративами.

Основні теоретичні положення Сам меметичний текст є складною текстовою формою, в якій вербальні і невербальні елементи утворюють візуальне, структурне, смислове і функціональне ціле, направлене на комплексний вплив на особистість. Основними компонентами меметичного тексту є вербальна частина (напис/підпис, вербальний текст), та іконічна частина (малюнок, фотографія, таблиця), що комбінуються залежно від типу тексту.

Так що ж таке мем? Спробуємо описати коротко, цей літературний інтернет жанр. 1. Елементарна одиниця інформації, здатна тиражувати себе, «розмножуватись» в паралельних або їй подібних системах – нескінчено інтерпретуватись. 2. одиниця культури, де одне слово чи смисл викликає низку подібних смислів та інтерпретацій інформації; 3) ідея, яка потрапляє в головний мозок і, викликає певні пам'ятні події з життя людини, починає відтворювати копії «самої себе», «реанімує стереотипи»; 4) це націлена на самого себе логіка; [5]. 5) глибинні образи мислення, які формують системи і впливають на поведінку людини; 6) банк базових «пакетів думок», мотивів та інструкцій, які визначають те, як ми ухвалюємо рішення і розставляємо пріоритети в житті; 7) «впливатори» на життєвий вибір людини; 8) самоорганізуюча суть, яка виявляється в узгоджених стереотипах, що охоплюють буквально всі сфери нашого життя; 9) структури мислення. 10) вони продукти взаємодії внутрішнього устрою нашої свідомості з умовами життя.

Протонаративи, як «сміслові капсули» в Інтернеті відображаються через вислови та думки видатних людей, афоризми, народну мудрість які вважаються «інформаційним благом», новим рівнем постановки мети, енергозбереженням при новому смислоутворенні і при конструюванні нового смислообразу. Такі начеб то зненацька віднайдені тексти, чи чужі життєві смисли стають для віртуальної особистості близькими «естетичне чуже як забуте своє», і такими що здатні переструктурувати та естетизувати попередні переконання і соціокультурні цінності.

Протонаратив в психології визначається як літературна мікроформа, що має подієво-просторову часову організацію. Це розкриття однієї події, яка може відобразитись у таких формулах: початок-середина-кінцівка; зав'язка–розв'язка; постановка проблеми–рішення; очікування-задоволення, питання-відповідь до події. [3],[15],[16]. Тут не тільки тематична направленість (мораль, вічні цінності) а і поетика (мова, образність, ритм) та їх пізнавальна надійність. В них закладені концепти: душа, дух, розум (наприклад: «Если у тебя получилось обмануть человека, это не значит, что он дурак, это значит, что тебе доверяли больше, чем ты этого заслуживаешь».

Ті, що відштовхуються від чужих смислів для створення своїх життєвих смислів та проєктів в Інтернет мережі, створили досить потужну мультикультурну спільноту. Тяжіння до максимального скорочення текстового масиву та більшої смислової насиченості завдяки лаконічності вислову та за допомогою додавання або сполучення з картинкою стає для багатьох життєвою/сміисловою домінантою. У таких текстах

зафіксовані соціокультурні норми, програми і способи освоєння реальності, представлені різні культурно прийнятні варіанти особистого розвитку і шляху для самопроекування, а також версії «ідеальної» для даної культури особистості. При цьому особистість може (і повинна) відбирати для себе з безлічі текстів культури прийнятні зразки для самоідентифікації, саморозвитку. Іншими словами, тексти культури є одним з універсальних культурних засобів саморозуміння, самоідентифікації, саморозвитку [12].

Опора на певне соціокультурне смислове кліше, спонукає людину до певної структурованої самоорганізації та оптимізації свого буття. А свідомий вибір протонаративного тексту, є бажання спрямовувати себе в бажаному соціокультурному руслі, та спробувати свої сили. Шлях від сприйняття протонаративу до розгортання в свій наратив чи ментатив, це означає покроково опанувати нові особисті можливості і розглядати їх під новим кутом зору, та перетворити їх на стиль життя. При самопроекуванні людина відшліфовує такі якості, як наполегливість, здатність навчатись новому, самозобов'язання. З'являються нові можливості, перспективи, настрої на нескінчені самопроекти, майбуття. Тут відбувається вибір цінностей, змінюється внутрішній світ особистості, свобод, меж соціокультурної дозволеності.

Застосовуючи протонаратив (думку когось авторитетного), як цілісно-смисловий старт для особистісних змін, ми тим самим дозволяємо чужому переконанню впливати на своє особисте життя. «Текст значніший за самого себе, він набуває рис моделі культури, а з іншого боку він має тенденцію здійснювати самостійну поведінку, уподібнюючись автономній особистості» [4;

С.132]. При цьому, протонаратив також може бути і соціокультурним зразком, який здійснює вплив на особистість. Сприйнятий смисл і розгорнутий іншою людиною і в іншому емоційному стані дозволяє нам отримувати нову історію під новим кутом зору. Інакше кажучи, «людина може смисли перевизначати і довизначати, реконструюючи таким чином як власні уявлення про зовнішню і внутрішню реальність, так і результати інтерпретації і реінтерпретації особистого досвіду» [12].

Що для нас є блог? Це персональні і групові сторінки на Facebook які мають за мету позиціювання і використання протонаративів (мемів і демів, цитатної думки).

46 особам, які входили до груп на сторінках: «Слова не подвластные времени», «Сообщество: меняющие реальность», «Правила жизни», «Фитнес для мозга», «Возвращение к себе, или у тебя все получится», «Мужские мысли», «Дни, Жизнь, Суть», «Крик души - мысли в слух», «Мастера вселенной», «Куда приводят мечты», «Симфония успеха», «Записки успешного человека», «Фиксаты и пиксаты». Відгуки «подобается - ОК» свідчили про схвалення даного смислу, а функція «поділитись» на власну сторінку чи сторінку друга вважалась за привласнення думки для взяття за основу і втілення в життя, чи просто замислитись над... Користувачам, було запропоновано відповісти на таке запитання: Чим Вас приваблюють мотиватори та демотиватори? Як Ви вбачаєте їх використання? (допускалось декілька відповідей):

- просто цікавий новий вид інформації – 12 осіб;
- краще розуміти соціокультурний досвід – 45;
- вони мене мотивують до переосмислення власного життя – 34;

- вони мене кардинально змінюють – 36;
- в спілкуванні вдало самопрезентую себе у соціумі - 44;
- отримую «домінантну емоцію» від використання їх – 46;
- вони «окультурюють» власний досвід «естетичне чуже як забуте своє» - 28;
- виказують мою зрілість – 34;
- сприяють розсудливому спілкуванню – 41;
- сприяють сенсоутворенню - 40,
- створюють сюжети «нового-майбутнього» більш якіснішого життя – 39;
- вони викликають у мене відповідальність перед самим собою – 38;
- вони переплановують і корегують мої попередні соціальні практики – 36;

Отже, можна припустити, що меми і деми зачіпають саме глибинні загальнолюдські якості і відносини. І тому, дещо змінюється напрямок особистісних змін. Людина розуміє, що лише після глибинної переоцінки власних якостей можливе загальноприйнятне соціокультурне облаштування себе в суспільстві. І сумлінний і ретельний перегляд подій минулих часів з позиції сприйнятих протонаративів свідчить про відсутність ЕГОцентричності та ЕГОспрямованості.

Тут на заваді лише може стати занадто велика кількість сприйнятої протонаративної інформації. Вона не може утримуватись довго в пам'яті. І лише пропустивши через власні смислові фільтри і використавши їх на практиці, можливо створення особистого стилю власного життя.

З таких міркувань ми запропонували досліджуваним вибрати певну кількість мотиваторів, які у них викликали переживання з

минулого, і бажання змінити життя саме на цій ділянці соціокультурних відносин.

Для систематизації і більш якісної наочності мотиваторів ми запропонували загальновідомий прототип «Дошки бажань» (яку часто використовують люди просто візуалізуючи свої мрії і не прикладаючи ніяких зусиль до здійснення власних мрій, віруючи що вони здійсняться самі по собі). У нашому випадку ми таку дошку-схему назвали «Віртуальна матриця особистих прагнень». Це створення нового контексту життя, який визначає нові вектори особистого розвитку і соціокультурного зростання.

- Що треба для досягнення добробуту?
- Моя репутація!
- Що допоможе в особистих стосунках з партнером / партнеркою?
- Що збереже здоров'я та гармонію в собі?
- Власне фото
- Що допоможе у вихованні дітей?
- Що допоможе добути знання та саморозвиток?
- Моя кар'єра і успіх!

Учасникам експерименту пропонувалось створити таку віртуальну дошку (електронний файл), і в кожний сектор помістити мотиватор який більше відповідав їхнім прагненням до змін. Також пропонувалось самостійно створити мотиватор (є спеціальні сайти по самостійному створенню мотиваторів). Бо саме поєднання візуальної основи і мотиваційного вислову є найбільш інформативним матеріалом для психологічного дослідження. Тут ми враховували і візуальні образи, і колір, і сюжет був для нас матеріалом для інтерпретацій. Пустий сектор дозволяв утворити свій напрямок для самопректування. Також

можна було утворювати додаткові клітинки навколо свого фото. Формат листка файлу обмежував вплив і вибір мотиваторів, тим самим виділяв найголовніше бажане для досягнення. Якщо людина вже вдало (на її думку) використала мотиватор, то вона знімала його з дошки і переносила до листка-файлу «Скринька здійснень».

Як виявлялось в процесі експерименту кожен обраний мотиватор викликав спомини про життєву історію, яка на їх думку була невдала завдяки відсутності «мудрого рішення», «вдало підібраних слів», «недооцінки ситуації, чи невірної її інтерпретації». Учасники експерименту за власним бажанням розповідали попередні історії, самі не помічали, як протонаратив розгортався у повноформатний наратив (події минулих часів), та трансформувалася у проектний перспективний план для подальшого особистого духовного зростання. Більшість протонаративів з'являлася в клітинках: «Що треба для досягнення добробуту?», «Моя кар'єра і успіх!», «Що допоможе в особистих стосунках з партнером/партнеркою?». Це свідчить про те, що людина живе в прискореному урбанізованому світі, і ніколи не замислюється, що основою всього є здоров'я і гармонія з собою та надбана репутація. Клітинка «Мое здоров'я і гармонія з собою» заповнювалася останньою, чи взагалі в 21 випадку залишилась порожньою. Також, клітинка «Що допоможе у вихованні дітей?» була заповнена більшою мірою протонаративами з фінансовим акцентом, і картинками що відображали матеріальний добробут дитини.

На початку і при кінці експерименту ми просили досліджуваних (які використовують мотиватори) вибрати будь яке фото з Інтернету, яке найбільше відображає їх відчуття та мотив

перебування в віртуальному інформаційному просторі. Таке завдання було надане 20 досліджуваним, які не використовували і не використовують мотиваційну інформацію в Інтернеті. На наше здивування фотографії з обох груп на початку експерименту відображали кам'яні образи, дерев'яні фігурки біля комп'ютера, коло кам'яних людей які стоять під водою спиною один до одного, людина яка іде і розсипається на піщинки, джин в пляшці яка оповита павутинням, людина яка закрила долонями обличчя але все бачить, та ін. Ми припускаємо, що відсутність чіткої мети перебування в Інтернеті призводить до відчуття самотності і руйнування/марнування свого життя і часу, або можна сказати зневіра у реальне втілення свого задуму. Після проведеної роботи з «Віртуальною матрицею особистих прагнень» переважна більшість учасників експерименту підбирала образи рослини яка пробивається скрізь асфальт, равликів на скейті, яскраві ландшафти, усміхнені люди, природою що оживає, людей які ідуть на зустріч комусь / чомусь.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати наступне, що особистісні проекти не можуть бути в чистому вигляді «корисні» чи «безкорисні», вони не мають чітких підсумкових меж досягнення мети тому, що не мають показника «константний» чи «мінливий». Використання «протонаративних істин» сприяє духовному зростанню, зануренню і залученню до соціокультурної спадщини. «Духовність є основою будь якого життєвого проекту, робить його соціально значимим, зміцнюючим суспільство та його основи» [1]. Саме головне, що ЕґОцентричність майже втрачає свою силу та вплив на особистість, яка використовує протонаративи, як

сторонню ущільнену ціннісно-смыслову перспективу для особистого зростання.

Використання протонаративів приводить до кількісних змін, а саме: конкретизації переосмисленої ситуації; підвищення емоційного рівня і самоповаги; текстова лаконічність призводить до відчуття завершеності і отримання життєвої мудрості; людина стає здатною словом допомогти іншій людині (мемотерапія); виникає відчуття гармонії і остаточної впорядкованості життєвого досвіду завдяки утворенню самодостатнього образу зароджується життєстійкість.

Ознаками самопроекування як процесу є проблеми самоідентифікації, діяльнісний характер, структурно-логічна упорядкованість, ієрархічність, об'єктивність, контекстність, перспективний характер, соціокультурна обумовленість, неповторність проекту (як задуму і сукупності генеральних ідей).

Метою ж самопроекування є формування особистого проекту розвитку всередині свідомо обраного людиною життєвого шляху (життєвої стратегії, програми, перспективи). Сюди відносяться вибудовування життєвої програми щодо соціальних цілей і завдань усередині життєвої стратегії (картина світу, системи цінностей, провідні мотиви діяльності, типи кар'єри і професійного зростання, типи комунікації і соціалізації), а також освоєнні способів забезпечення особистого зростання і розвитку в будь-яких умовах, і втілення їх спочатку в особистісному проекті, а потім і в проекті життя [13].

Шляхами самопроекування можна вважати визначення особистої відповідальності за власне життя. Людина стає, по суті, не тільки його автором, але і творцем самої себе. Авторство, яке ґрунтується на процесах інтерпретації і

реінтерпретації свого життєвого досвіду, допускає створення проекту «Я», і постійне його відображення, перевизначення, добудовування в дискурсивному просторі. Авторство і є показником зрілої особи, яка осмислила себе, свій життєвий досвід, що створила свій особистий проект, проект «Я» і стає здатною розвиватися у напрямі реалізації цього проекту. Особистий проект – це всяка осмислена версія людського буття, і будучи такою що знайшла відображення, в словах і образах, діях і речах, ритуалах і побуті, він стає самоусвідомленим дискурсом, через який людині стає доступне власне усвідомлення, виступає як об'єкт самозбагнення, розкриття власних сенсів [12].

При цьому, створюючи себе, свій особистий життєвий проект, людина вирішує завдання на сенси. Іншими словами авторство – це завдання для самого себе, в процесі розв'язання якого людині необхідно замислитись про себе, про свою життєву ситуацію і перспективу, переглянути свою позицію в ціннісно-смыслових координатах, не тільки інтерпретуючи, але і реінтерпретуючи як свій життєвий досвід, так і саму себе.

Сама ж реалізація внутрішнього проекту спрямована на впорядкування і визначення самого себе для самого себе, а не тільки для самоздійснення в соціальному світі. Інакше кажучи, процеси самопроекування дозволяють постійно «добудовувати» власну онтологію в тому напрямі, в якому вона здається особі на даний момент життя істинною, правильною, гідною, відповідною її внутрішнім канонам і нормативам.

Обраний особистістю проект стає «смысловою домінантою», яка визначає значущість інших сенсів і відносин між ними. Зміст такого проекту стає підґрунтям для «своєї культури», це

сенсотворення, що дозволяє побудувати структуру індивідуального досвіду, розставити смислові маркери, тобто це своєрідна форма пізнання людиною самого себе. Таким чином, особистий проект стає базисним центром сенсотворення.

Ідеальний проект бажаного розвитку будується самою особою на підставі власного життєвого і узагальненого соціокультурного досвіду. Осмислення соціокультурного і особистого досвіду, втілення його в дискурсивній формі є основою для вибудовування життєвої стратегії і формування міцних установок щодо самого себе і своїх взаємин з реальністю (самопрограмування) [12].

Як раніше зазначалось, людина самовизначається і самопроєктується у дискурсі. Тут ми спираємося на думку Н.В. Чепелевої, Е.Е. Сапогової які відзначали, що знак, символ, текст – все це інструменти не просто привласнення культури, але особистого самовизначення людини в культурі, розширення меж самого себе, виходу за свої межі. Їх особливість як психічних знарядь полягає в тому, що вони двонаправлені, – кожний з них зворотний одночасно і до соціокультурних реалій (з їх допомогою людина намагається трансформувати навколишній світ, впливати на інших) і до суб'єктивності людини (вони стають засобом суб'єктивного перетворення внутрішнього світу) [9], [12].

Також слід зазначити, що термін «самопроєктування» розглядається в контексті з проблемою культурного самовизначення, а проблема сучасної людини в тому, що відчуття самості виперджає реальне культурне втілення. Здатність до проєктної діяльності, тобто продуктивної уяви, творчого і вільного перетворення реальності на основі «моделі

потрібного майбутнього», є однією з основопокладаючих характеристик «людини культурної» [1].

Отже, «у разі смислової переробки соціокультурних сенсів, а також перевизначення і довізначення пропонованих культурою зразків і життєвих завдань виникають особисті новоутворення, що свідчать про формування у людини того або іншого життєвого і особистого проекту» [12].

Протонаративи є своєрідними метафорами щастя і алгоритмами чужого розуму, мета яких енергозбереження особистих смислових ресурсів. В момент віднайдення чужого життєвого смислу (протонаративу) відбувається емоційний сплеск, який підбадьорює людину на пошуки особистих подієвих змін. Як визначає Т.М. Титаренко, «особистісний цикл є сукупністю взаємопов'язаних процесів ідентифікування, практикування, автоматизації та діалогування, що утворюють відносно стійке коло життєконструктів...» [10; С.73].

Важлива не тільки дієва сторона в самопректуванні, а й емоційний стан людини. Сприйняття «протонаративних істин» відбувається часто з повною довірою і вірою в дієвість даного напису, з надією на ефективність чийогось життєвого смислу, і мрією що буде саме так як у автора, який ділиться такою інформацією. Саме віра (від латин. *ventas* – істина, *verus* – істинний) є особливим станом психіки, що полягає в можливості переходу віри у майбутньому в упевненість (тверде знання, відсутність сумнівів за майбутнє). При цьому віра, як особливий стан людини відображає не тільки те конкретне, на що вона спрямована (предмет віри і сподівань), але, головним чином, емоційне і ціннісне ставлення до нього, що відображає потреби та інтереси цієї особистості. Найголовніше, що віра знищує

гординю, що безперечно важливе для перегляду свого життя під новим кутом зору без ЕГО, та створення нових напрямків для вирішення нових життєвих завдань [2].

Це стосується і надії, як позитивно забарвленої емоції, що пов'язана з очікуванням задоволення своєї потреби, і така що позначає відчуття, емоційне переживання, яке завжди супроводжує людське очікування майбутнього, що оцінює вірогідність позитивного бажаного підсумку дій у діяльності людини. Таке відчуття може перерости в упевненість, що щось бажане (як шуканий для людини феномен, подія, стан) настане рано чи пізно. Сама ж надія - це основний настрій людини, погляд якої спрямований не стільки на фактичне у даний час (навіть погане для нього), скільки на позитивно оцінюване майбутнє, яке людина для себе проектує [7]. Для самопроєктування обнадійливий емоційний стан стає рушійною силою, яка швидко приводить людину до смислової мети.

Американський філософ Бовенс, вбачає корисність надії для самопроєктування: «1) надія розкривається та відкривається людині; 2) суб'єктивно надія протидіє ризику антипатії, огиді; 3) надія створює нові надії; 4) надія створює завжди очікування з можливим позитивним результатом, вселяючи людині оптимізм; 5) вона додає упевненості, стійкості, міцності і надійності власним перспективам, переконанням, прагненням; 6) вона завжди звернена до ідеалу мрії, до кращого і якнайкращого для людини зараз і в майбутньому; 7) зверненість надії у майбутнє примушує людину мислити хоча й мінімально раціонально, послідовно, виходити із зміни станів, причинності і т.п.; 8) надія завжди ворог і антипод песимізму, вона є стійке відчуття у людини «самовпевненості» і відчуття самоцінності; 9) надія – це початок

для передбачення майбутнього; 10) вона ніколи не тлумачиться як вимога: «все і одночасно!», оскільки за природою вона суть / міра існування між найменшою для цього можливістю, неможливістю і не дуже великим, але досяжним; 11) надія по суті є локомотив для життєствердження, ліки від невпевненості, сумнівів, коливань, різних страхів і фобій, паніки і відчаю» [14].

Сподівання та мрія є особливою формою уяви, локалізованою і спрямованою на достатньо віддалене майбутнє і така, що об'єднує уявлення про життя високої якості. Часто виступає сильним чинником творчого життєвого пошуку [14].

Ознаками само проектування, як процесу є проблеми самоідентифікації, діяльнісний характер, структурно-логічна упорядкованість, ієрархічність, об'єктивність, контекстність, перспективний характер, соціокультурна обумовленість, неповторність проекту (як задуму і сукупності генеральних ідей).

Відгуки «подобається - ОК» свідчили про схвалення даного смислу, а функція «поділитись» на власну сторінку чи сторінку друга вважалась за привласнення думки для взяття за основу і втілення в життя, чи просто замислитись над....

Список використаних джерел:

1. Бухарцева Н.Г. Самопроектирование: единство самореализации и развития внутреннего мира личности /Н.Г. Бухарцева// Педагогическое образование в России. - 2013. - № 2. <http://cyberleninka.ru/article/n/samoproektirovanie-edinstvo-samorealizatsii-i-razvitiya-vnutrennego-mira-lichnosti> (22.01.2019).
2. Вера (понятие) [Електронний ресурс]. Режим доступу до строінки: <http://psychology.net.ru/dictionaries/psy.html?word=125> (08.02.2019.)

3. Зорин А.Л. Понятие «литературного переживания» и конструкция психологического протонарратива / Андрей Леонидович Зорин // История и повествование: Сборник статей. – М.: 2006. – С. 12-27.
4. Лотман Ю.М. Асимметрия и диалог. //Лотман Ю.М. Семиосфера. – СПб., 2000. – 603 с.
5. Менегетти А. Онтопсихология и меметика / А. Менегетти // [Электронный ресурс]. Режим доступа до строінки: <http://www.zipsites.ru/psy/psylib/info.php?p=3039> (11.05.2018).
6. Мечта (понятие) [Электронный ресурс]. Режим доступа до строінки: <http://psihotesti.ru/gloss/tag/predstavleniya/> (30.09.2019).
7. Надежда (понятие) [Электронный ресурс] Режим доступа до строінки: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%B4%D1%96%D1%8F> (16.05.2020).
8. Сапогова Е. Е. Анализ Я-концептов и Я-метафор в содержании индивидуальных нарративов субъекта / Е.Е. Сапогова // Прикладная психология: достижения и перспективы /Под ред. Л.А. Мирской, Т.Ю. Синченко, В.Г. Ромека. – Ростов-на-Дону: «Фолиант», 2004. – С. 50-79. [Электронный ресурс] <http://esapogova.narod.ru/texts/self.rtf> (18.06.2019).
9. Сапогова Е.Е. Автобиографирование как процесс социодетерминации личности // Культурно-историческая психология. – 2011. - № 2 .- С.37-51.
10. Титаренко Т.М. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності. Монографія / Т.М. Титаренко, О.М. Кочубейник, К.О. Чемерних; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К.: Міленіум, 2014. – 206 с.
11. -Тульчинский Г. Л. Личность как автопроект и бренд: некоторые следствия // Философские науки. 2009. № 9. С. 47—60.
12. Чепелева Н. В. Самопроектирование личности в дискурсивном пространстве / Н.В. Чепелева // Человек, субъект, личность в современной психологии. Материалы международной конференции, посвященной 80-летию А.В. Брушлинского. Том 3. /Отв. ред. А.Л. Журавлёв, Е.А. Сергиенко. – М. : Изд-во «Институт психологии РАН», 2013. – С. 342–345.

13. Чернявская В. Е. Текст статичен или текст процессуален? Когниция, коммуникация, дискурс / В.Е. Чернявская // К., 2010. – № 1. – С. 123–131.
14. Bovens L. The Value of Hope // Philosophy and Phenomenological Research. – 1999, v. LIX, N 7. – P. 670–730.
15. Prince, G. 1973. A grammar of story. An introduction. The Hague, Paris: Mouton. 1987. A dictionary of narratology. Lincoln and London: University of Nebraska Press.
16. Uzarevic, J. 2003. Problem ponavljanja prekinutoga ponavljanja. Književna smotra, Zagreb, br.127 (1):2004. P. 37–44.

Spysok vykorystanykh dzherel:

1. Buhartseva N.G. Samoproektirovanie: edinstvo samorealizatsii i razvitiya vnutrennego mira lichnosti /N.G. Buhartseva // Pedagogicheskoe obrazovanie v Rossii. - 2013. - #2. <http://cyberleninka.ru/article/n/samoproektirovanie-edinstvo-samorealizatsii-i-razvitiya-vnutrennego-mira-lichnosti> (22.01.2019).
2. Vera (ponyatie) [Elektronniy resurs]. Rezhim dostupu do strolnki: <http://psychology.net.ru/dictionaries/psy.html?word=125> (08.02.2019.)
3. Zorin A.L. Ponyatie «literarnogo perezhivaniya» i konstruktsiya psihologicheskogo protonarrativa / Andrey Leonidovich Zorin // Istoriya i povestvovanie: Sbornik statey. – M.: 2006. – S. 12-27.
4. Lotman Yu.M. Asimetriya i dlalog. //Lotman Yu.M. Semiosfera. – SPb., 2000. – 603 s.
5. Menegetti A. Ontopsihologiya i memetika / A. Menegetti // [Elektronniy resurs]. Rezhim dostupu do strolnki: <http://www.zipsites.ru/psy/psylib/info.php?p=3039> (11.05.2018).
6. Mechta (ponyatie) [Elektronniy resurs]. Rezhim dostupu do strolnki: <http://psihotesti.ru/gloss/tag/predstavleniya/> (30.09.2019).
7. Nadezhda (ponyatie) [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu do strolnki: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Nadlya> (16.05.2020).
8. Sapogova E. E. Analiz Ya-kontseptov i Ya-metafor v sodержanii individualnykh narrativov sub'ekta / E.E. Sapogova // Prikladnaya psihologiya: dostizheniya i perspektivy /Pod red. L.A. Mirskoy, T.Yu. Sinchenko, V.G. Romeka. – Rostov-na-Donu: «Foliant», 2004. – S. 50-79. [Elektronniy resurs] <http://esapogova.narod.ru/texts/self.rtf> (18.06.2019).

9. Sapogova E.E. Avtobiografirovanie kak protsess sotsiodeterminatsii lichnosti // Kulturno-istoricheskaya psihologiya. – 2011. - # 2. - S.37-51.

10. Titarenko T.M. Psihologichni praktiki konstruyuvannya zhittya v umovah postmodernoyi sotsialnosti. Monografiya / T.M. Titarenko, O.M. Kochubeynik, K.O. Chemernih; Natsionalna akademlya pedagogichnih nauk UkraYini, Institut sotsialnoyi ta poltichnoyi psihologiyi. – K.: Mlilenlum, 2014. – 206 s.

11. Tulchinskiy G. L. Lichnost kak avtoproekt i brend: nekotorye sledstviya // Filosofskie nauki. 2009. # 9. S. 47–60.

12. Chepeleva N. V. Samoproektirovanie lichnosti v diskursivnom prostranstve / N.V. Chepeleva // Chelovek, sub'ekt, lichnost v sovremennoy psihologii. Materialy mezhdunarodnoy konferentsii. posvyaschennoy 80-letiyu A.V. Brushlinskogo. Tom 3. /Otv. red. A.L. ZhuravYov, E.A. Sergienko. – M. : Izd-vo «Institut psihologii RAN», 2013. – S. 342–345.

13. Chernyavskaya V. E. Tekst statychen yly tekst processualen? Kognycyya, kommunykacyya, dyskurs / V.E. Chernyavskaya // K., 2010. – # 1. – S. 123–131.

14. Bovens L. The Value of Hope // Philosophy and Phenomenological Research. – 1999, v. LIX, N 7. – P. 670–730.

15. Prince, G. 1973. A grammar of story. An introduction. The Hague, Paris: Mouton. 1987. A dictionary of narratology. Lincoln and London: University of Nebraska Press.

16. Uzarevic, J. 2003. Problem ponavljanja prekinutoga ponavljanja. Knjizevna smotra, Zagreb, br.127 (1):2004. R. 37–44.

Gudinova, I.L. Psychology of a person's life goal, and the search for a sociocultural semantic basis. *A new virtual reality being able to impact on the person's self-projecting. It is presented a brief review of a new Internet genre of the human creativity in the blogosphere, namely, motivators and demotivators (protonarratives). It is substantiated the notion "protonarrative". It is described the functions of motivators and demotivators such as value-semantic adjustment in creating the personal life project, the evaluators of truth within the moral domain of socio-cultural knowledge, the designers of new realities and others. In fact, the memes are pure information, but their functioning is distinguishable physical and*

behavioral consequences. Memes are considered to be an informational good thanks to its pithiness "the welfare of a concrete thing". Such texts or someone's strange life meanings are becoming close to the virtual person. "The aesthetically strange as the forgotten my own" is able to restruct and to aesthetize the previous opinions and the all life.

It is also one may say the following: 1) the usage of protonarratives is resulting to quantitative changes, especially concretization of the over-thought situation; 2) the emotional level and self-respect are being improved; 3) the text laconism is resumed to a feeling of finishing and receiving the life wisdom; 4) the person is able to help another person with a word (memotherapy); 5) it is appeared the feeling of harmony and the final order of life experience, «it is organized the chaos of conciseness», and «it brings to ordering and forming, the order and the harmony of culture». In this case the person is standing in front of the face of a «cultural absolute». It involves some higher potency of consciousness. We continue to look for some life changes. These are texts of personal improving (pearls of thoughts); 6) The protonarrative form is reflecting the life experience and is confirming with a word about the own way (understanding).

It is pointed out the protonarratives influence items upon the person's psychics.

Key words: *motivator, demotivator, protonarrative, self-projecting, dream, belief, hope.*

Відомості про автора:

Гудінова Ірина Леонідівна, науковий співробітник Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України.

Gudinova, I.L., researcher G.Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: gud_i_nova@ukr.net